

RAMAYANA

VALMIKI

Repovestire de Prema Jayakumar
Ilustrații de K. R. Raji

CUPRINS

Personajele	4
Ramayana	7
Mergi mai departe	55

PERSONAJELE

Dasaratha

Virtuosul, dar tristul rege din Kosala își dorea urmași. Dar, atunci, de ce l-a exilat în pădure pe Rama, preaiubitul său fiu mai mare?

Kaikeyi

Este soția favorită a regelui Dasaratha, pe care l-a ajutat să ducă multe bătălii. De ce acum Kaikeyi cere surghiunul pentru Rama și regatul pentru fiul ei, Bharata?

Rama

Iubit de oamenii din regatul său, prințul Rama întruchipează toate virtuțile umane. Cu toate acestea, este nevoit să se confrunte cu surghiunul și cu pierderea soției sale, Sita. De ce e soarta atât de crudă cu el?

Sita

Frumoasa prințesă Sita se căsătorește cu Rama și îl însoțește în surghiunul din pădure. De ce fidelitatea îi este răsplătită de soartă cu răpire și chinuri?

Ravana

Este curajosul și puternicul rege-demon din Lanka. Oare ce îl împinge s-o răpească pe Sita și, astfel, să ajungă la propria-i pieire și la prăbușirea regatului său?

Lakshmana

Este fratele devotat al lui Rama, pe care îl însoțește în surghiun, alături de Sita. Oare îl va învinge pe bravul Indrajit în bătălia finală?

Hanuman

Hanuman este întruparea curajului, a devotamentului și a loialității. Va reuși el s-o găsească pe Sita, ascunsă în imensul regat Lanka?

RAMAYANA

Regatul Kosala, condus de Dasaratha, era un ținut pașnic și înfloritor, aflat în nordul Indiei. Nu exista nicăieri pe pământ un oraș mai minunat decât capitala sa, Ayodhya, unde domneau dreptatea, bogăția, virtutea și fericirea. Regele Dasaratha avea trei soții: Kausalya, Kaikeyi și Sumitra, toate de o frumusețe gingașă și nobilă. Totuși, regele și soțiile sale nu erau pe deplin fericiți, căci nu aveau niciun fiu. Așadar, Dasaratha nu avea moștenitor.

– Ar trebui să aduci o jertfă pentru a-i îmbuna pe zei și vei fi dăruit cu fii curajoși, l-a povățuit sfetnicul regal.

Așa că s-a aprins focul sacru și a început ritualul *yagna*. Flăcările s-au ridicat spre cer, iar cânturile s-au întetit, împletindu-se în aer cu fumul înmiresmat.

Zei s-au adunat la sfat în cer pentru a-l veghea și binecuvânta pe rege. Dorința lui de a avea fii era una îndreptățită, dar zeii se gândeau la altele.

Din orașul fortificat Lanka, aflat departe, la sud de Kosala, regele-demon Ravana amenința pacea și siguranța întregului pământ.

Zei au mers la Brahma, Domnul tuturor, Creatorul universului, cerându-i divinul ajutor.

– Salvează-ne de răul Ravana și de puterile lui primite în dar de la zei! Niciun zeu sau demon nu-l poate răpune pe acest diavol.

– Este adevărat că nu poate fi ucis de vreun zeu sau demon, dar vanitosul Ravana e lipsit de apărare în fața simplilor muritori, le-a răspuns Brahma. El poate fi ucis de un om. Să căutăm ajutor la Vișnu, păzitorul universului!

Vișnu a fost de acord că sosise timpul să intervină pentru a scăpa pământul de acest demon și a decis ca al șaptelea avatar al său să se nască din regele Dasaratha și soția sa, Kausalya. În calitate de fiu al lor, zeul Rama avea să-și dedice viața distrugerii răului și restabilirii *dharmei*.

În Ayodhya, *yagna* se sfârșise. Zeii erau mulțumiți și l-au binecuvântat pe Dasaratha cu patru fii. Kausalya l-a născut pe Rama. Kaikeyi, pe care Dasaratha o plăcea cel mai mult, l-a adus pe lume lui Bharata. Sumitra i-a născut pe gemenii Lakshmana și Satrugna.

De îndată ce băieții au crescut, cei mai buni profesori inițiați în artele războiului, dar și în diplomație au început să se ocupe de ei. Prinții excelau la studiu și erau admirați de toată lumea.

Într-o zi, un înțelept pe nume Viswamitra a venit să-i ceară ajutorul lui Dasaratha.

– Demonii tulbură neîncetat sacrificiile care au loc în ashramul meu, a spus el. Trimite-i pe Rama și Lakshmana să protejeze următorul mare sacrificiu!

Regele ezita să-și expună fiii la un asemenea pericol, dar, temându-se de mânia înțeleptului, a acceptat.

Așadar, Rama și Lakshmana au plecat împreună cu Viswamitra și, după un drum lung, au ajuns la ashram. Focul ritualic era aprins, iar intonarea mantrelor începuse deja. Deodată, a început să plouă cu bucăți de carne și picături

de sânge. Demonii veniseră să întineze altarul. Săgețile lui Rama au răpus un demon; un altul a implorat să fie iertat. Ritualul s-a desfășurat în pace, iar Viswamitra, impresionat de dibăcia lui Rama, era în culmea fericirii.

Apoi, Viswamitra le-a vorbit prinților despre o ocazie pe care n-o puteau rata.

– În palatul regelui Janaka din Mithila se va ține un mare ritual. Arcul marelui Șiva o să fie expus în sala sacrificiului. Regi din tot ținutul au fost invitați să își încerce puterile. Acela care va reuși să încordeze arcul o va primi de soție pe Sita, fiica regelui Janaka.

Dornici să vadă legendarul arc, Rama și Lakshmana au pornit la drum împreună cu Viswamitra. Cum au ajuns, Janaka și curtenii săi i-au primit cu încântare.

– Cine sunt acești doi prinți chipeși? a vrut să știe Janaka.

– Sunt fiii regelui Dasaratha din Ayodhya. Au venit să-mi păzească sacrificiul și i-au omorât pe demonii care îl tulburau.

Magnificul arc, decorat cu ghirlande de flori, a fost adus în sală. Mulți regi destoinici și-au încercat puterile, dornici să încordeze arcul divin, dar nu au izbutit nici măcar să-l ridice. Când a văzut minunata armă, Rama a întrebat:

– Pot să încerc și eu să-l ridic și să-l încordez?

Rama a ridicat arcul fără niciun efort și l-a încordat cu dibăcie.

Pentru că l-a încordat foarte tare, arcul s-a frânt cu un bubuit de furtună. Regele, care se hotărâse deja să i-o dea pe fiica lui de soție lui Rama, era încântat. Sita, cea mai frumoasă dintre fecioare, cu pielea ca aurul și ochii negri ca noaptea, îl văzuse și ea pe tânărul prinț frângând arcul, iar acum îi arunca priviri pline de iubire. Regele și-a trimis de îndată solii să-i invite pe Dasaratha și pe familia lui la curte. La sosire, musafirii au fost primiți cu toate onorurile.

Janaka, jubilând, i-a spus lui Dasaratha:

– Mă bucur tare mult că tocmai fiul tău, Rama, a încordat arcul marelui Șiva și a câștigat mâna Sitei.

Locuitorii din Mithila au fost martorii unei nunți minunate, binecuvântată de bătrânii înțelepți și de zeii din ceruri. După sărbătoare, Dasaratha și familia lui s-au întors în Ayodhya, împreună cu tinerii însurați.

MERGI MAI DEPARTE

Colecția Real Reads

Această versiune *Real Reads* a operei *Ramayana* este o repovestire a epopeii lui Valmiki, scrisă în sanscrită. Dacă dorești să citești originalul, îți stau la dispoziție numeroase traduceri, clasice sau moderne, precum aceea semnată de Sergiu Demetrian (cu versuri traduse de George Coșbuc și C.D. Zeletin), publicată la Editura pentru Literatură în 1968.

Reconstituirea întregului

Pentru a comprima o întreagă epopee într-o scurtă repovestire, a fost nevoie să renunțăm la multe întâmplări secundare, să ometem multe personaje și chiar să combinăm două evenimente într-unul singur. Observațiile care urmează reconstituie câteva dintre pasajele absente din repovestirea noastră, însă plăcerea de a citi întreaga poveste nu poate fi înlocuită astfel.

- Pe drumul către sihăstria înțeleptului Viswamitra, Rama și Lakshmana întâlnesc o diavoliță pe nume Tataka, pe care Rama o ucide.

Aflată și ea pe drum, Ahalya, soția înțeleptului Gautama, care fusese blestemată de soțul ei să devină stâncă, este izbăvită de simpla atingere a piciorului lui Rama.

- După nunta lui Rama și a Sitei, alaiul regal se află pe drumul de înapoiere în Ayodhya când înțeleptul Parasurama le taie calea și reclamă dreptul de a se lupta singur cu Rama. Parasurama este umilit și îi cedează lui Rama puterea sa de a lupta împotriva demonilor.
- Când Rama, Sita și Lakshmana pleacă în surghiun, Rama se întâlnește cu Guha, un vechi prieten. El este acela care le aduce drumeților bărci și frânghii pentru a traversa marele fluviu Gange.
- Numeroși demoni sunt uciși de Rama în surghiunul acestuia în pădure și mulți alții cad răpuși de Rama și Lakshmana în bătălia de la Lanka. În repovestire i-am menționat pe cei mai importanți.

- Povestea dușmăniei dintre Bali și Sugriva este mult mai complicată decât am putut expune în repovestire.
- Există două momente în care armata maimuțelor și prinții cad în stare de inconștiență. Prima dată, Garuda, vulturul cu care călătorește Vișnu, este acela care îndepărtează efectul săgeții-șarpe. A doua oară, Hanuman aduce leacul pentru a-i salva. În versiunea noastră, cele două incidente au fost combinate.
- Rama pune la îndoială loialitatea Sitei; ea o demonstrează prin *agnipariksha* (intră în foc și iese din el neatinsă pentru că este pură). Cu toate acestea, Rama o alungă în pădure după ce aude că un spălător pune la îndoială faptul că Sita putea rămâne pură în mâinile lui Ravana.
- Lui Rama și Sitei li se nasc doi copii gemeni, Kusa și Lava, în timpul surghiunului lor în luminișul din pădure. Ei vor crește acolo și se spune că Valmiki, autorul *Ramayanei*, i-a învățat epopeea înainte ca altcineva s-o audă.

Înapoi în timp

Ramayana și *Mahabharata* sunt cele două epopei care au unit India cu multă vreme în urmă, când țara era divizată în numeroase regate mici. Influența pe care a exercitat-o *Ramayana* este imensă; chiar și regii din Cambodgia au fost numiți Rama I, Rama al II-lea și așa mai departe, iar capitala țării a primit numele de Ayuthya. Dansatorii hinduși din Bali, în Indonezia, dansează și în ziua de azi povestea lui Rama și a Sitei. Epopeea *Ramayana* este considerată a fi primul poem scris în sanscrită, iar înțeleptul Valmiki, care a compus-o, primul poet. Data compunerii este destul de nesigură, dar este plasată cu aproximație între 500 și 100 î.Hr. Ea este compusă într-un limbaj nepretențios, dar foarte frumos, folosind cel mai simplu metru sanscrit. Hindușii cred că zeul Vișnu va coborî pe pământ prin zece avataruri pentru a distruge răul și a apăra *dharma*. El a trecut deja prin nouă avataruri până acum, cel de-al șaptelea fiind Rama. Al zecelea urmează să vină.

Eroul pozitiv și cel negativ din această poveste sunt foarte interesanți. Rama este întruparea virtuții, însă deciziile sale aduc adeseori durere chiar și celor pe care-i iubește. Ravana, regele-demon care joacă rolul negativ, nu este redat numai în culori sumbre. El este viteaz, înfruntând moartea cu mult curaj. Vitejia și fidelitatea lui sunt pe placul marilor zei Brahma și Șiva.

Locuri și sărbători importante

- Se crede că Ayodhya, aflat în statul Uttar Pradesh, în nordul Indiei, este locul de naștere al zeului Rama. Aici se află, de secole, temple dedicate Sitei, lui Rama, Lakshmana și Hanuman.
- Rama Setu, „Podul lui Rama“, este un lanț de insulițe din Oceanul Indian situat între India și Sri Lanka. Mulți cred că acesta este podul construit de armata de maimuțe ca să ajungă în Lanka pentru a o salva pe Sita. Geologii consideră că sunt rămășițe ale unei fâșii de pământ care unea insula de continent.

- Evenimentele importante din viața zeului Rama sunt încă sărbătorite cu multă ardoare religioasă. Sri Rama Navi, ziua nașterii lui, este sărbătorită în martie sau aprilie, în fiecare an.
- Festivalul Dussehra, care se ține toamna, marchează bătălia de zece zile împotriva lui Ravana. A zecea zi a războiului, când Ravana a fost în cele din urmă învins, este sărbătorită prin arderea unor efigii ale zeului-demon.
- Deepavali, sărbătoare care cade în octombrie sau noiembrie, reprezintă o celebrare fastuoasă a încoronării lui Rama.

Află mai multe

Îți recomandăm următoarele cărți și pagini web pentru a înțelege *Ramayana* mai bine.

Cărți

- Anita Vachharajani și Amit Vachharajani, *Amazing India: A State-by-Guide*, Scholastic India, 2009.

- C. Rajagopalachari, *Ramayana*, Bharatiya Vidya Bhavan, 2005 (prima ediție, 1951).
- INTACH, *Indian Culture for Everyone*, Arvind Kumar Publishers, 2007.
- R.K. Narayan, *The Ramayana: A Shortened Modern Prose Version of the Indian Epic*, Penguin Classics, 2006.
- *Illustrated Guide to India*, Reader's Digest in Association with Penguin Books India, 2002.

Pagini web

- www.gutenberg.org/ebooks/24869
Traducere în versuri de Ralph T.H. Griffith, constând în invocație, cele șase cărți și informații suplimentare.
- www.inatch.org
Oferă informații utile despre istoria, cultura, religia și societatea indiene.
- www.kamakoti.org
Oferă informații detaliate despre numeroase aspecte ale hinduismului.

- www.incredibleindia.org
Site complex despre moștenirea culturală a Indiei și viața contemporană din această țară.

Hrană pentru minte

Iată câteva teme de reflecție și discuție. Îți vor deschide apetitul pentru această epopee care conține atâtea povești interesante și personaje magnifice, astfel încât să citești versiuni mai cuprinzătoare.

Puncte de pornire

- Ce personaj din poveste ți-a stârnit cel mai mult interesul? De ce?
- De ce crezi că lui Rama i se spune adeseori „Maryadarama“, adică „cea mai virtuoașă dintre ființele umane“?
- Compară cele două atitudini ale fraților lui Ravana – Kumbhakarna și Vibhishana. Pe care o consideri mai demnă de respect?
- De ce crezi că această poveste a fost atât de populară în atâtea țări?